

Sag C-270/10

Lotta Gistö

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Korkein hallinto-oikeus)

»Protokol vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter – artikel 14, stk. 1 – fastsættelse af bopæl i skattemæssig henseende for en EU-tjenestemands ægtefælle – national lovgivning, hvorefter den pågældende efter at have været bosat i udlandet i tre år ikke længere anses for bosat i landet og derfor ikke længere er fuldt skattepligtig«

Sammendrag af dom

De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter – tjenestemænd og øvrige ansatte i Fællesskaberne – bopæl i skattemæssig henseende for en EU-tjenestemands ægtefælle, som ikke er selverhvervende

(Protokol vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter, art. 14, stk. 1)

Artikel 14, stk. 1, i protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter skal fortolkes således, at en ægtefælle til en person, som udelukkende på grund af sidstnævntes tiltrædelse i Unionens tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori ægtefællen ved nævnte persons tiltrædelse i Unionens tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, skal anses for at have bevaret sin bopæl i skattemæssig henseende i sidstnævnte medlemsstat, såfremt den pågældende ikke er selverhvervende.

(jf. præmis 22 og domskonkl.)

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

28. juli 2011 (*)

»Protokol vedrørende Fællesskabernes privilegier og immuniteter – artikel 14, stk. 1 – fastsættelse af bopæl i skattemæssig henseende for en EU-tjenestemands ægtefælle – national lovgivning, hvorefter den pågældende efter at have været bosat i udlandet i tre år ikke længere anses for bosat i landet og derfor ikke længere er fuldt skattepligtig«

I sag C-270/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Korkein hallinto-oikeus (Finland) ved afgørelse af 27. maj 2010, indgået til Domstolen den 31. maj 2010, i sagen indledt af

Lotta Gistö,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-J. Kasel (refererende dommer), og dommerne A. Borg Barthet og M. Ilešić,

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den finske regering ved J. Heliskoski, som befuldmægtiget
- den estiske regering ved M. Linntam, som befuldmægtiget
- Europa-Kommissionen ved I. Koskinen, D. Martin og M.ªI. Martínez del Peral, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 14, stk. 1, i protokol vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter, oprindeligt knyttet til traktaten om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommission for De Europæiske Fællesskaber (JO 1967 152, s. 13), og dernæst i medfør af Amsterdamtraktaten knyttet til EF-traktaten (herefter »protokollen«).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag indledt af Lotta Gistö med henblik på at fastlægge, om hun for skatteåret 2007 var fuldt eller blot begrænset indkomstskattepligtig i Finland.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Protokollens artikel 13 havde følgende ordlyd:

»Løn, vederlag og honorarer, som Fællesskaberne udbetaler sine tjenestemænd og øvrige ansatte, beskattes til fordel for Fællesskaberne på de betingelser og efter den fremgangsmåde, som fastsættes af Rådet på grundlag af forslag fra Kommissionen.

Tjenestemændene og de øvrige ansatte fritages for national beskatning af løn, vederlag og honorarer, som de modtager fra Fællesskaberne.«

4 Protokollens artikel 14, stk. 1, bestemte:

»Fællesskabernes tjenestemænd og øvrige ansatte, som udelukkende med henblik på virksomhed i Fællesskabernes tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori de ved deres tiltræden i Fællesskabernes tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, skal med hensyn til beskatning af indkomst og formue og til arveafgift samt til anvendelsen af de mellem Fællesskabernes medlemsstater indgåede overenskomster til undgåelse af dobbeltbeskatning af begge de nævnte stater betragtes, som om de havde bevaret deres tidligere bopæl, under forudsætning af, at denne var beliggende i en af Fællesskabernes medlemsstater. Denne bestemmelse finder ligeledes anvendelse på ægtefællen i det omfang, denne ikke er selverhvervende, og på børn, som de i denne artikel nævnte personer tager vare på og forsørger.«

Nationale bestemmelser

5 § 9, stk. 1, i lov om indkomstskat (Tuloverolaki (1992/1535)) af 30. december 1992 bestemmer:

»Følgende personer er indkomstskattepligtige:

1) Enhver fysisk eller juridisk person, sammenslutning eller dødsbo, som i løbet af skatteåret har været bosiddende i Finland, er skattepligtig med hensyn til indenlandske og udenlandske indkomster (fuld skattepligt).

2) Enhver fysisk person, som ikke har haft bopæl i Finland i løbet af skatteåret, og enhver udenlandsk juridisk person for så vidt angår indkomst opnået i Finland (begrænset skattepligt).«

6 Samme lovs § 11, stk. 1, har følgende ordlyd:

»En fysisk person anses for bosat i Finland, såfremt vedkommende har sin faktiske bopæl i Finland eller uafbrudt har opholdt sig dér i over seks måneder, i hvilken periode midlertidigt fravær ikke er til hinder for, at opholdet anses for uafbrudt. En finsk statsborger anses dog for bosat i Finland, selv om vedkommende ikke har opholdt sig uafbrudt i Finland i over seks måneder, indtil tre år er forløbet at regne fra udgangen af det år, hvor vedkommende forlod landet, medmindre vedkommende dokumenterer ikke at have haft væsentlig tilknytning til Finland i det omhandlede skatteår. Hvis ikke andet dokumenteres, anses en finsk statsborger efter nævnte tidspunkt ikke for bosat i Finland.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

7 Lotta Gistö, der er finsk statsborger, etablerede sig sammen med sin familie i foråret 2003 i Storhertugdømmet Luxembourg, da hendes ægtefælle var blevet ansat som oversætter ved Europa-Parlamentet. Siden da har Luxembourg været ægteparret Gistö's bopæl.

8 I 2007 havde Lotta Gistö orlov fra sit arbejde som børnehavepædagog i Turku (Finland) og var ikke selverhvervende i Luxembourg. I Finland ejer hun forskellige værdipapirer og flere ejendomme, der er købt med investering for øje, og som lejes ud.

9 Med henblik på at fastlægge, om hun for skatteåret 2007 stadig var fuldt indkomstskattepligtig i Finland, henvendte Lotta Gistö sig til Keskusverolautakunta (skatteretsnævnet), der er et organ under skatteforvaltningen, som på anmodning fra en skattepligtig person kan afgive en bindende forhåndsbesked på skatteområdet. På anmodning fra Lotta Gistö afgav skatteretsnævnet en forhåndsbesked og fastslog herved, at Lotta Gistö's bopæl i skattemæssig henseende stadig var Finland i henhold til protokollens artikel 14, og at hun følgelig

var fuldt indkomstskattepligtig, eftersom hun ikke var selverhvervende i Luxembourg.

10 Lotta Gistö indbragte dernæst denne forhåndsbesked for Korkein hallinto-oikeus.

11 Denne ret har anført, at en løsning af tvisten i overensstemmelse med protokollen vil medføre, at den pågældende som følge af sin etablering i Luxembourg udsættes for en ugunstig skattemæssig behandling, idet hun fortsat vil være underlagt almindelig skattepligt i Finland, mens hun ved anvendelse af den nationale lovgivning ville have været begrænset skattepligtig i dette land fra skatteåret 2007.

12 På denne baggrund har Korkein hallinto-oikeus besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal bestemmelsen i [protokollens] artikel 14 i Lotta Gistös tilfælde fortolkes således, at hendes bopæl i skattemæssig henseende i medfør af protokollens bestemmelse i 2007 fortsat er Finland, eller skal protokollen forstås således, at det i sidste ende er bestemmelserne i medlemsstatens interne lovgivning, der afgør spørgsmålet om almindelig skattepligt i en medlemsstat, i dette tilfælde Finland?«

Om det præjudicielle spørgsmål

13 Med det præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om protokollens artikel 14, stk. 1, skal fortolkes således, at en ægtefælle til en person, som udelukkende på grund af sidstnævntes tiltrædelse i Den Europæiske Unions tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori ægtefællen ved nævnte persons tiltrædelse i Den Europæiske Unions tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, skal anses for at have bevaret sin bopæl i skattemæssig henseende i sidstnævnte medlemsstat, såfremt den pågældende ikke er selverhvervende.

14 Med henblik på besvarelsen af dette spørgsmål bemærkes, at protokollens artikel 13 og 14 fordeler beskatningskompetencen mellem EU og den medlemsstat, hvori tjenestemanden eller øvrige ansatte havde bopæl i skattemæssig henseende, før han trådte i EU's tjeneste (jf. dom af 25.5.1993, sag C-263/91, Kristoffersen, Sml. I, s. 2755, præmis 9, og af 17.6.1993, sag C-88/92, X, Sml. I, s. 3315, præmis 11).

15 I henhold til protokollens artikel 13 beskattes løn, vederlag og honorarer, som EU udbetaler sine tjenestemænd og øvrige ansatte, til fordel for EU, idet disse fritages for national beskatning (jf. Kristoffersen-dommen, præmis 10).

16 I henhold til protokollens artikel 14, stk. 1, skal EU's tjenestemænd og øvrige ansatte, som udelukkende med henblik på virksomhed i EU's tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori de ved deres tiltræden i EU's tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, bl.a. med hensyn til beskatning af indkomst, af begge de nævnte stater betragtes, som om de havde bevaret deres tidligere bopæl, under forudsætning af, at denne var beliggende i en af EU's medlemsstater (jf. Kristoffersen-dommen, præmis 11, og X-dommen, præmis 9).

17 Heraf følger, at oprindelsesmedlemsstaten, hvor tjenestemanden eller den ansatte bevarer sin bopæl i skattemæssig henseende, i henhold til protokollens artikel 14, stk. 1, principielt bevarer sin kompetence til at beskatte alle disse personers andre indtægter end løn, vederlag og honorarer, som EU udbetaler, og pålægge dem indkomstskat, selv hvis disse personer ikke længere har deres faktiske bopæl dér (jf. i denne retning dom af 13.11.2003, sag C-209/01, Schilling og Fleck-Schilling, Sml. I, s. 13389, præmis 31). Begrebet indkomstskat i den forstand, hvori det er anvendt i protokollens artikel 14, skal bestemmes efter kriterierne i den nationale

lovgivning, der finder anvendelse (jf. Kristoffersen-dommen, præmis 12).

18 Det fremgår endvidere af retspraksis, at den kompetencefordeling, der er foretaget ved protokollens artikel 14, ville blive forrykket, hvis tjenestemanden eller den ansatte frit kunne vælge sin bopæl i skattemæssig henseende (jf. X-dommen, præmis 12).

19 Eftersom protokollens bestemmelser på skatteområdet i henhold til protokollens artikel 14, stk. 1, andet punktum, ligeledes finder anvendelse på tjenestemandens eller den ansattes ægtefælle, såfremt denne ikke er selverhvervende, kan fastlæggelsen af nævnte ægtefælles bopæl i skattemæssig henseende heller ikke bero på den pågældendes vilje.

20 Heraf følger, at den medlemsstat, hvor den pågældende havde sin bopæl i skattemæssig henseende, inden den pågældendes ægtefælle tiltrådte i EU's tjeneste, i et tilfælde som det i hovedsagen omhandlede bevarer sin kompetence til at beskatte alle den pågældendes andre indtægter end løn, vederlag og honorarer, som EU udbetaler, for så vidt som den pågældende ikke er selverhvervende.

21 Ovenstående fortolkning er ikke i strid med princippet om ligebehandling, idet det fremgår af fast retspraksis, at tjenestemænd og øvrige ansatte i EU og deres ægtefæller, forudsat at sidstnævnte ikke er selverhvervende i den medlemsstat, hvor tjenestemanden eller den ansatte udfører virksomhed i EU's tjeneste, i skattemæssig henseende ikke kan anses for at være i samme situation som en vandrende arbejdstager, der har etableret sig i en anden medlemsstat end sin oprindelsesmedlemsstat (jf. i denne retning dommen i sagen Schilling og Fleck-Schilling, præmis 29).

22 Henset til ovenstående betragtninger, skal det forelagte spørgsmål besvares med, at protokollens artikel 14, stk. 1, skal fortolkes således, at en ægtefælle til en person, som udelukkende på grund af sidstnævntes tiltrædelse i Den Europæiske Unions tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori ægtefællen ved nævnte persons tiltrædelse i Den Europæiske Unions tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, skal anses for at have bevaret sin bopæl i skattemæssig henseende i sidstnævnte medlemsstat, såfremt den pågældende ikke er selverhvervende.

Sagens omkostninger

23 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 14, stk. 1, i protokol vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter, oprindeligt knyttet til traktaten om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommission for De Europæiske Fællesskaber, og dernæst i medfør af Amsterdamtraktaten knyttet til EF-traktaten, skal fortolkes således, at en ægtefælle til en person, som udelukkende på grund af sidstnævntes tiltrædelse i Den Europæiske Unions tjeneste tager ophold på en anden medlemsstats område end den stat, hvori ægtefællen ved nævnte persons tiltrædelse i Den Europæiske Unions tjeneste havde bopæl i skattemæssig henseende, skal anses for at have bevaret sin bopæl i skattemæssig henseende i sidstnævnte medlemsstat, såfremt den pågældende ikke er selverhvervende.

Underskrifter

* Processprog: finsk.